

Sygn. akt I CNP 55/22

POSTANOWIENIE

Dnia 15 grudnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Dończyk

w sprawie ze skargi R. B.
o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku
Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu
z dnia 13 września 2019 r., sygn. akt I ACa 371/19
w sprawie z powództwa R. B.
przeciwko Skarbowi Państwa - Zakładowi Karnemu w K.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym 15 grudnia 2022 r. w Izbie Cywilnej w Warszawie,

- 1) odrzuca skargę,**
- 2) nie obciąża powoda kosztami postępowania przed Sądem Najwyższym.**

UZASADNIENIE

Skarżący R. B., na podstawie art. 424¹ § 1 k.p.c., domagał się stwierdzenia niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 13 września 2019 r. (I ACa 371/19) o zapłatę.

W uzasadnieniu wniesionego środka zaskarżenia skarżący powołał się na naruszenie przez Sąd Apelacyjny art. 378 § 1 k.p.c. poprzez nierozważanie podniesionego w apelacji zarzutu odnoszącego się do odmowy ustanowienia mu pełnomocnika z urzędu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku jest nadzwyczajnym środkiem prawnym pozwalającym na zakwestionowanie orzeczeń, których wydanie stało się źródłem szkody, a które równocześnie pozostają w oczywisty i rażący sposób sprzeczne z prawem. Podstawę uwzględnienia skargi stanowić może wadliwość orzeczenia o zasadniczym i ewidentnym charakterze, nie zaś każdy, nawet marginalny czy wątpliwy, wypadek jego sprzeczności z prawem (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 23 października 2014 r., V CNP 15/14, nie publ. oraz z 16 czerwca 2015 r., IV CNP 72/14, nie publ.). Równocześnie, skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku posiada ściśle określony cel - służąc uzyskaniu prejudykatu w rozumieniu art. 417¹ § 2 k.c., niezbędnego do dochodzenia odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa w odrębnym postępowaniu.

Zarysowana powyższej szczególna funkcja skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia w polskim systemie prawa determinuje postrzeganie tego środka zaskarżenia jako środka prawnego o ściśle sformalizowanym charakterze. Wiąże się to z kreowaniem po stronie podmiotów skarżących obowiązku ścisłego wykazania przesłanek dopuszczalności skargi określonych w art. 424¹ § 1 k.p.c. oraz spełnienia wymagań konstrukcyjnych skargi wyróżnionych w art. 424⁵ § 1 k.p.c. Skarga o stwierdzenie niezgodności prawomocnego orzeczenia z prawem powinna zatem zawierać oznaczenie orzeczenia, od którego została wniesiona ze wskazaniem w jakiej części zostało ono zaskarżone, przytoczenie jej podstaw i ich uzasadnienie, wskazanie przepisu prawa, z którym orzeczenie to jest niezgodne, uprawdopodobnienie wyrządzenia szkody spowodowanej przez wydanie orzeczenia, którego skarga dotyczy, wykazanie, że wzruszenie zaskarżonego orzeczenia w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe oraz wniosek o stwierdzenie niezgodności orzeczenia z prawem. Zachowanie powyższych wymagań konstrukcyjnych skargi podlega przy tym badaniu przez Sąd Najwyższy przy wniesieniu skargi, zaś uchybienie tym wymaganiom nie podlega sanowaniu i skutkuje odrzuceniem skargi *a limine* (art. 424⁸ § 1 k.p.c.). Sąd Najwyższy w swoim orzecznictwie wyjaśnia jednocześnie, iż powyższe wymagania konstrukcyjne powinny być spełnione w

sposób kumulatywny, a nadto że każde z nich ma charakter samoistny i powinno być spełnione samodzielnie, niezależnie od innych (postanowienia Sądu Najwyższego z 20 lipca 2005 r., IV CNP 1/05 nie publ. oraz z 7 sierpnia 2012 r., III CNP 14/12, nie publ.).

Uwzględniając powyższe stwierdzić należy, że nie zostało spełnione przez skarżącego wymaganie określone w art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c., tj. wykazanie, że wzruszenie zaskarżonego wyroku w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe. Skarżący nie wykazał, że nie mógł skorzystać z dostępnych mu środków zaskarzania, w tym nie mógł wnieść skargi kasacyjnej od wyroku Sądu Apelacyjnego (art. 424¹ § 1 k.p.c.), pomimo że ze względu na rodzaj dochodzonego roszczenia oraz wartość przedmiotu sporu w postępowaniu apelacyjnym, po którym zapadł wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 13 września 2019 r., skarga kasacyjna była dopuszczalna (zob. art. 398¹ i 398² k.p.c.). Wprawdzie w art. 424¹ § 2 k.p.c. dopuszcza się wniesienie skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia w sytuacji, w której strona nie skorzystała z przysługujących jej środków prawnych, ale w takim przypadku konieczne jest wykazanie, że niezgodność z prawem zaskarżonego orzeczenia wynika z naruszenia podstawowych zasad porządku prawnego lub konstytucyjnych wolności albo praw człowieka i obywatela, ale również temu wymaganiu skarżący nie sprostał.

Wniesiona skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia nie spełnia więc wymagania z art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c., a tym samym podlega odrzuceniu na podstawie art. 424⁸ § 1 k.p.c. W przedmiocie kosztów postępowania orzeczono na podstawie art. 102 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1, 398²¹ i 424¹² k.p.c. mając na względzie trudną sytuację majątkową skarżącego, której nie może powód zmienić osobistym staraniem z uwagi na odbywanie kary pozbawienia wolności.